

rep.nr

ARBEIDSHOF TE BRUSSEL

ARREST

**OPENBARE TERECHTZITTING VAN VIJFENTWINTIG JANUARI
TWEEDUIZEND EN ELF.**

3e KAMER

bediendecontract

op tegenspraak

definitief

In de zaak :

V. T. W., wonende te X,

Appellant, die op de openbare terechtzitting wordt
vertegenwoordigd door meester Verbiest E. , advocaat te
Leuven,

tegen :

A. N.V., met maatschappelijke zetel gevestigd te Y,

Geïntimeerde, die op de openbare terechtzitting wordt
vertegenwoordigd door meester Van Gysegem J.,
advocaat te Oudergem.

* * *

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel volgend arrest uit :

Gelet op de stukken van de rechtspleging en meer bepaald op :

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak, door de 1ste B kamer van de arbeidsrechtbank te Leuven op 12 november 2009;

- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 12 januari 2009;

- de conclusies voor de appellante, neergelegd ter griffie op 28 mei 2010 ;

- de conclusies, aanvullende en syntheseconclusies voor de geïntimeerde, neergelegd ter griffie op 29 maart 2010 en 30 juni 2010;

- de voorgelegde stukken;

De partijen werden gehoord in de mondelinge uiteenzetting van hun middelen en conclusies op de openbare terechtzitting van 30 november 2010, waarna de debatten werden gesloten en de zaak voor uitspraak werd gesteld op heden.

Gehoord de heer D. Soetemans, Eerste Advocaat-generaal, in zijn mondeling advies gegeven op diezelfde openbare terechtzitting.

Appellant geeft een repliek op dit advies waarna de zaak voor uitspraak werd gesteld op heden.

* *
*

I. FEITEN

De heer V.T. trad op 15 december 1969 in dienst van NV A. (hierna genoemd de NV) als bediende. Hij oefende de functie uit van verkoopleider kleinvee en sport.

Met aangetekende brief van 12 december 2001 beëindigde de NV de arbeidsovereenkomst met een opzeggingstermijn van 34 maanden, die een aanvang nam op 1 januari 2002. Na aanrekening van de schorsingen van de arbeidsovereenkomst wegens arbeidsongeschiktheid en jaarlijkse vakantie trad de heer V.T. effectief uit dienst op 31 oktober 2005.

Tijdens de opzeggingstermijn bereikte de heer V.T. de leeftijd van 60

jaar en werd hem het kapitaal van de groepsverzekering betaald. Vervolgens ontstond een discussie tussen partijen met betrekking tot de omvang van het verschuldigde bedrag, en meer betaald met betrekking tot de vraag of de heer V.T. aanspraak zou kunnen maken op de 'koopsom', waarvan sprake was in collectieve arbeidsovereenkomsten. Hieromtrent werd een uitvoerige correspondentie gevoerd, die evenwel niet tot een oplossing leidde.

Met brief van 7 juni 2006 vorderde de vakorganisatie van de heer V.T. betaling door de NV van een pro rata eindejaarspremie, te vermeerderen met het vakantiegeld einde dienst, van twee feestdagen na het einde van de arbeidsovereenkomst, eveneens te verhogen met het vakantiegeld einde dienst, en van een bedrag gelijk aan 8.927,65 EUR, dit is een vergoeding gelijk aan de werkgeversbijdragen in de groepsverzekering over de periode van 1 juni 2003 tot 31 oktober 2005, tijdens de dewelke de arbeidsovereenkomst tussen partijen nog bestond, doch zonder aansluiting bij de groepsverzekering.

Met brief van 27 juni 2006 verklaarde de NV zich akkoord met de eerste twee punten van de vordering, doch was zij het niet eens met de stelling van de vakorganisatie over de groepsverzekering, waarbij zij refereerde aan de cassatierechtspraak, artikel 6 van de richtlijn 2007/78 en een hangend wetsontwerp.

In de daaropvolgende briefwisseling bleven partijen bij hun standpunt.

II. RECHTSPLEGING

Met inleidende dagvaarding van 2 oktober 2006 vorderde de heer V.T. voor de Arbeidsrechtbank te Leuven betaling van 8.927,65 EUR en 1,00 EUR provisioneel als schadevergoeding gelijk aan de werkgeversbijdrage in de groepsverzekering voor de periode van 1 mei 2003 tot 31 oktober 2005, de overeenstemmende netto bedragen te vermeerderen met de wettelijke en de gerechtelijke intrest en met de kosten van het geding.

Hij vorderde tevens de afgifte van de sociale en fiscale documenten 'ad hoc' en de voorlopige uitvoerbaarheid van het vonnis zonder enige reserve.

Met vonnis van 12 november 2009 verklaarde de arbeidsrechtbank de vordering ontvankelijk doch ongegrond, en veroordeelde zij de heer V.T. tot de kosten van het geding.

Er wordt geen melding gemaakt van een betekening van dit vonnis.

Met verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Arbeidshof te Brussel

op 12 januari 2010, tekende de heer V.T. hoger beroep aan tegen dit vonnis. Hij vordert de vernietiging ervan en de toewijzing van zijn oorspronkelijke vordering, met verwijzing van de NV in de kosten van het geding.

III. ONTVANKELIJKHEID VAN HET HOGER BEROEP

Het hoger beroep werd tijdig en met een naar de vorm regelmatige akte ingesteld, zodat het ontvankelijk is.

IV. BEOORDELING

1. Eenzijdige wijziging van de arbeidsovereenkomst?

Uit artikel 1134 BW en 20, 1° van de Arbeidsovereenkomstenwet volgt dat de werkgever de overeengekomen voorwaarden niet eenzijdig kan wijzigen of herroepen, zonder tekort te komen aan zijn contractuele verplichtingen. Hierbij is het zonder belang of de wijziging onbelangrijk is of betrekking heeft op een bijkomstig element van de overeenkomst. (vgl. Cass. 13 oktober 1997, R.W. 1998-99, 502)

Het zgn. *ius variandi* van de werkgever is beperkt tot de niet overeengekomen arbeidsvoorwaarden, en de onmogelijkheid om eenzijdig de overeengekomen voorwaarden te wijzigen geldt ook voor onbelangrijke wijzigingen en wijzigingen van bijkomstige elementen van de overeenkomst.

In deze is aan de orde de vraag of de NV de arbeidsvoorwaarden van de heer V.T., en in het bijzonder de einddatum van de groepsverzekeringsovereenkomst door deze te brengen op 60 jaar, eenzijdig heeft gewijzigd.

Deze wijziging werd doorgevoerd met addendum nr. 2 van 24 april 2002 bij de collectieve arbeidsovereenkomst inzake de verzekering van extralegale sociale zekerheidsvoordelen in het kader van de groepsverzekering Groep A. van 5 september 1997.

Het staat niet ter discussie dat deze collectieve arbeidsovereenkomst geldig tot stand is gekomen.

Met toepassing van artikel 19 van de CAO-wet is een collectieve arbeidsovereenkomst bindend voor (onder andere) de werkgevers die ze hebben aangegaan en alle werknemers van een gebonden werkgever.

De omstandigheid dat een individuele werknemer zich verzet tegen de overeenkomst en deze zelf niet ondertekent, doet aan de binding van

de CAO geen afbreuk.
(vgl. Cass. 1 februari 1993, R.W. 1993-94, 47)

De wijziging van de arbeidsvoorwaarden van de heer V.T. door het addendum nr. 2 van 24 april 2002 bij de collectieve arbeidsovereenkomst inzake de verzekering van extralegale sociale zekerheidsvoordelen in het kader van de groepsverzekering Groep A. van 5 september 1997, is bijgevolg niet eenzijdig daar ze werd overeengekomen in een geldige collectieve arbeidsovereenkomst waardoor de heer V.T. als werknemer van de NV als gebonden werkgever, gebonden is.

2. Leeftijdsdiscriminatie?

a.-

De heer V.T. argumenteert dat zijn niet verdere aansluiting bij de groepsverzekering van de NV tussen het ogenblik waarop hij 60 jaar werd en het ogenblik van het effectieve einde van de arbeidsovereenkomst strijdig is met de algemene discriminatiebepalingen, bepaald in de Antidiscriminatiewet 2003 en met de bepalingen van de WAP (Wet aanvullende pensioenen) vóór de wijziging ervan door de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie (Antidiscriminatiewet 2007).

b.-

De Antidiscriminatiewet 2003 is de omzetting in het Belgische recht van de Richtlijn 2000/78 van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (Kaderrichtlijn).

Artikel 6.2 van deze richtlijn bepaalt dat de lidstaten kunnen bepalen dat de vaststelling van een toetredingsleeftijd of van een leeftijd voor het verkrijgen van het recht op pensioen- of invaliditeitsuitkeringen geen discriminatie op grond van leeftijd vormt, mits dat niet leidt tot discriminatie op grond van geslacht.

De Kaderrichtlijn zelf liet de lidstaten aldus toe een leeftijdsdiscriminatie in te voeren voor pensioentoezeggingen.

Artikel 12 § 3 van de Antidiscriminatiewet 2007 bepaalt dat voor de pensioentoezeggingen die reeds van kracht waren op 14 november 2003, het verbod op leeftijdsdiscriminatie slechts van toepassing is vanaf 2 december 2006.

Ten onrechte argumenteert de heer V.T. dat met deze bepaling geen rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van zijn vordering, daar deze bepaling dateert van het ogenblik van de feiten. Zoals terecht

door de NV opgemerkt is de bepaling van artikel 12 § 3 van de Antidiscriminatiewet 2007 een interpretatieve wet ten aanzien van de voorheen bestaande bepalingen van de Antidiscriminatiewet 2003.

Dergelijke interpretatieve wet vormt met de geïnterpreteerde wet een geheel, zodat de geïnterpreteerde wet geacht wordt vanaf zijn inwerkingtreding de betekenis te hebben die de interpretatieve wet eraan geeft.

(vgl. Cass. 4 februari 1945, Pas. 1945, I 107; Cass. 15 januari 1946, Pas. 1946, I 25; Cass. 5 oktober 1962, Pas. 1963, I 157; Cass. 7 mei 1996, Arr. Cass. 1996, 410)

In voorliggende betwisting betekent dit dat de Antidiscriminatiewet 2003 vanaf zijn inwerkingtreding in die zin moet worden gelezen dat een verbod op leeftijdsdiscriminatie slechts van toepassing is vanaf 2 december 2006, zodat de heer V.T. ten onrechte stelt dat hier sprake zou zijn van een verboden leeftijdsdiscriminatie.

C.-

Artikel 14 van de WAP bepaalt dat bij het instellen van een pensioenstelsel geen ongeoorloofd onderscheid mag worden gemaakt, tenzij dit berust op een objectief criterium en redelijk verantwoord is, waarbij rekening wordt gehouden met de beoogde doelstelling, het objectief karakter en de gevolgen van het gemaakte onderscheid, en het gemaakte onderscheid niet onevenredig mag zijn ten opzichte van het beoogde geoorloofde doel.

Ook hier moet rekening worden gehouden met de bepaling van artikel 12 § 3 van de Antidiscriminatiewet 2007 dat bepaalt dat voor de pensioentoezeggingen die reeds van kracht waren op 14 november 2003, het verbod op leeftijdsdiscriminatie slechts van toepassing is vanaf 2 december 2006.

Deze wet is een interpretatieve wet ten aanzien van de voorheen bestaande bepalingen van de WAP. Dergelijke interpretatieve wet vormt met de geïnterpreteerde wet een geheel, zodat de geïnterpreteerde wet geacht wordt vanaf zijn inwerkingtreding de betekenis te hebben die de interpretatieve wet eraan geeft.

(vgl. Cass. 4 februari 1945, Pas. 1945, I 107; Cass. 15 januari 1946, Pas. 1946, I 25; Cass. 5 oktober 1962, Pas. 1963, I 157; Cass. 7 mei 1996, Arr. Cass. 1996, 410)

In voorliggende betwisting betekent dit dat de WAP vanaf zijn inwerkingtreding in die zin moet worden gelezen dat een verbod op leeftijdsdiscriminatie slechts van toepassing is vanaf 2 december 2006, zodat de heer V.T. ten onrechte stelt dat hier sprake zou zijn van een verboden leeftijdsdiscriminatie.

d.-

Het aan het arbeidshof voorgelegde probleem wordt thans geregeld door het nieuwe artikel 13 van de WAP, met toepassing waarvan de toekenning van de pensioentoezegging niet afhankelijk gemaakt mag worden van een bijkomende beslissing van de inrichter, de werkgever of de pensioeninstelling, en de aangeslotene pensioenrechten blijft opbouwen zolang hij in dienst is.

Ten onrechte stelt de heer V.T. dat hetzelfde moet gelden in de periode voorafgaand aan de wetswijziging. Inderdaad is de nieuwe bepaling van artikel 13 van de WAP een wijzigende en geen interpretatieve bepaling, en geldt de wijzigende bepaling slechts vanaf de inwerkingtreding van de wijzigende bepaling zelf.

Artikel 2 BW bepaalt inderdaad dat de wet enkel beschikt voor het toekomstige en geen terugwerkende kracht heeft, tenzij de wet zelf anders bepaalt.

e.-

Het hoger beroep van de heer V.T. dient dan ook als ongegrond te worden afgewezen.

OM DEZE REDENEN;

HET ARBEIDSHOF;

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24;

Rechtsprekend op tegenspraak en na erover beraadslaagd te hebben:

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond;

Bevestigt het bestreden vonnis in alle beschikkingen;

Verwijst de heer V.T. in de kosten van het hoger beroep, aan de zijde van beide partijen vereffend op 500 EUR rechtsplegingvergoeding.

Aldus gewezen door de derde kamer van het arbeidshof en ondertekend door:

D.Ryckx, raadsheer;

P.Kessels, raadsheer in sociale zaken, als werkgever;

G. Tissen, raadsheer in sociale zaken, als werknemer-bediende;

Bijgestaan door

S. Van Landuyt, afgevaardigd griffier.

D.Ryckx

S. Van Landuyt

P.Kessels

G. Tissen

De heer Kessels, raadsheer in sociale zaken, als werkgever, die bij de debatten aanwezig was en aan de beraadslaging heeft deelgenomen, verkeert in de onmogelijkheid om het arrest te ondertekenen.

Overeenkomstig artikel 785 Gerechtelijk Wetboek wordt het arrest ondertekend door D.Ryckx, raadsheer en G.Tissen, raadsheer in sociale zaken, als werknemer-bediende.

S. Van Landuyt, afgevaardigd griffier.

En uitgesproken op de openbare terechtzitting van de derde kamer van het arbeidshof te Brussel op 25 januari tweeduizend en elf door :

D.Ryckx

raadsheer

Bijgestaan door

S. Van Landuyt

afgevaardigd griffier

D.Ryckx

S. Van Landuyt